

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMAS DEPUTĀTS

Jēkaba iela 11, Rīga, LV-1811 • Tālrunis: 6708 7321 • Fakss: 6708 7100 • E-pasts: saeima@saeima.lv

Parlamentārās izmeklēšanas komisijai par valsts nozagšanas pazīmēm un pirmstiesas izmeklēšanas kvalitāti kriminālprocesā Nr. 16870000911

Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par valsts nozagšanas pazīmēm un pirmstiesas izmeklēšanas kvalitāti kriminālprocesā Nr. 16870000911 locekļa
Andreja Judina

PRIEKŠLIKUMI

Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par valsts nozagšanas pazīmēm un pirmstiesas izmeklēšanas kvalitāti kriminālprocesā Nr. 16870000911 galaziņojuma projekta labojumiem.

Atsaucoties uz Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par valsts nozagšanas pazīmēm un pirmstiesas izmeklēšanas kvalitāti kriminālprocesā Nr. 16870000911 vadītājas aicinājumu, iesniedzu šādus priekšlikumus komisijas galaziņojuma projekta labojumiem:

Lietotie saīsinājumi, apzīmējumi un jēdzieni

1. Viens un tāds pats jēdziens nevar tikt lietots dažādās nozīmēs. "Rīdzenes sarunu" jēdziena definīcija nav skaidra un tā ir precizējama. Tā jālieto, lai apzīmētu Rīdzenes viesnīcā notikušās sarunas, kuras bija par pamatu kriminālprocesa uzsākšanai un daļa no kurām tika publicēta žurnālā "Ir". Nav pamata, definējot "Rīdzenes sarunu" jēdzienu, pretnostatīt kriminālprocesa materiālos iekļautās un Žurnālā "Ir" publicētas sarunas.
2. "Valsts sagrābšanas" jēdziena definīcijā jāsvītro vārds "sev".

1. daļa. Parlamentāro izmeklēšanas komisiju mandāts un darbības principi

3. Ziņojuma 1.3. punktā minētie principi jāgrupē alfabētiskā kārtībā, citādi var rasties jautājumi par secības prioritātēm.

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

4. Ziņojuma 1.3. 3) punkts (*“neitralitātes un objektivitātes princips”*) jāpapildina ar šādu teikumu:

“Minētais princips komisijas darbā ne vienmēr tika ievērots. Komisijas vadītāja I.Sudraba ir persona, kura tika minēta Rīdzenes sarunās kā “kaimiņzemei tīkama premjera amata kandidāte”, izmeklēšanas gaitā atklājās I.Sudrabas vadītās Valsts kontroles vairākkārtēja atteikšanās sniegt atbalstu KNABam ar Rīdzenes sarunām saistīto lietu izmeklēšanu. Bažas radīja arī publiski zināmā I.Sudrabas saikne ar A.Šleseru. Saikne ar A.Šleseru ir arī deputātam A.Mežulim, kurš ir bijis A.Šlesera vadītas partijas LPP/LC biedrs. Ir zināms, ka deputāta M.Šica balsojumu komisijā ietekmēja ne tikai viņa paša pārliecība, bet arī nepieciešamība ievērot viņas frakcijas (LRA) disciplīnu, kas raisīja šaubas par vārdos nenosauktiem LRA ietekmes avotiem. I.Pimenovs, pārstāvēdams partiju Saskaņā, vairākkārt ir vilcis paralēles starp Rīdzenes sarunām un Koalīcijas padomes sēdēm, kas acīmredzami tika darīts, lai attaisnotu viņas frakcijas vadītāja J.Urbanoviča Rīdzenes viesnīcas apmeklēšanu un līdzdalību sarunās ar A.Šleseru un A.Lembergu.”

5. Ziņojuma 1.3. 5) punktu (*“atklātības un informācijas pieejamības princips”*) papildināt ar šādu teikumu: “Minētais princips komisijas darbā ne vienmēr tika ievērots. Atsevišķas komisijas sēdes bez vajadzības tika noteiktas kā slēgtas un tajās paustais bez iemesla padarīts par ierobežotas pieejamības informāciju.”

2. daļa. Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par valsts nozagšanas pazīmēm un pirmstiesas izmeklēšanas kvalitāti kriminālprocesā Nr. 16870000911 (Komisija) izveidošana un darbība

2.1. Komisijas izveidošana, mērķis un uzdevumi

6. Nevar piekrist 2.1.2 punktā paustajam apgalvojumam, ka komisija izveidota, jo sabiedrība negatīvi reaģēja uz Rīdzenes sarunas saturu. Ierosinu izteikt 2.1.2. punktu šādā redakcijā:

“Komisija tika izveidota, jo publiskotās Rīdzenes sarunas nepārprotami ir norādījušas uz valsts sagrābšanas pazīmēm, savukārt 2011. gadā uzsāktais kriminālprocess, kā arī no tā izdalītie kriminālprocesi tika izbeigti, neuzrādot Rīdzenes sarunu dalībniekiem apsūdzības, kas radīja pamatotas šaubas par kriminālprocesa izmeklēšanu un prokurora uzraudzību kriminālprocesā, kā arī nevēlēšanos turpināt kriminālprocesu un nodot to tiesai.”

7. Izslēgt 2.1.4 punktu, jo tas atkārto 2.1.3. punktā iekļauto tekstu.

8. Izslēgt 2.1.6. punktu (par principiem), kas atkārto 1.punktā 3. apakšpunktu (par principiem), kā arī atkārtoti runa par komisijas mērķiem.

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

9. Papildināt punktu 2.1.8. ar teikumu "Atsevišķā gadījumā, mājaslapā atspoguļotā informācija neatbilda komisijas sēdēs runātajam un pēc komisijas locekļa A. Judina protesta tika grozīta."

2.2. Komisijas sastāvs

10. Papildināt ar 2.2.4. punktu šādā redakcijā:

"Komisija atzīst, ka, ņemot vērā, ka Saeimas frakcijas komisijai deleģēja deputātus bez juridiskās izglītības un kriminālprocesuālo tiesiskā regulējuma izpratnes, kā arī bez pielaižu darbam ar valsts noslēpumu saturošu informāciju, tās darbs bija apgrūtināts atsevišķo locekļu profesionālo īpašību, kā arī noteikto ierobežojumu darbam ar valsts noslēpumu saturošu informāciju dēļ."

11. Papildināt ar 2.2.5. punktu šādā redakcijā:

"Ņemot vērā to, ka Ingunai Sudrabai nav piešķirta pielaižu darbam ar valsts noslēpumu, viņa nevarēja iepazīties ar Operatīvās izstrādes lietas materiāliem un piedalīties tādu jautājumu apspriešanā, kas satur slepenu informāciju. Tas nepārprotami traucēja komisijas vadītājam saprast lietas būtību un izdarīt korektus secinājumus par vairākiem Komisijā izskatītajiem jautājumiem."

2.3. Komisijas darbībā iesaistītās personas

12. Papildināt 2.3.1. punktu ar tekstu:

"kas bija arī Krimināllietas uzraugošais prokurors, kurš 2015. gada 10. septembrī pieņēma lēmumu par kriminālprocesa Nr. 16870000911 izbeigšanu daļā (https://www.knab.gov.lv/upload/knab_lemums_2015.pdf), kā arī 2016.gada 12.decembrī ir piekritis kriminālprocesa Nr. 16870000911 izbeigšanai (https://www.knab.gov.lv/upload/knab_lemums_2016.pdf)."

13. Papildināt punktu 2.3.2. ar tekstu:

"Sabiedrības neuzticību komisijas darbam ir vairojusi Komisijas vadītājas rīcība meklējot un pieņemot darbā komisijas konsultantu, kā arī ekspertu un pieaicināto personu izvēle."

14. Lūdzu precizēt 2.3.3. punktu, norādot, kādas jomas eksperts ir A.Borovkovs.

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

15. Lūdzu galaziņojumā arī atzīmēt, ka minētie eksperti kā patstāvīgie komisijas sēžu dalībnieki tika iesaistīti pēc I.Sudrabas iniciatīvas un komisija nav lēmusi par šo jautājumu.

16. Papildināt 2.3.3. punktu ar teikumu:

“A.Borovkova un Ā.Meikališas personības raisīja publisku diskusiju par viņu piemērotību dalībai Komisijā, ņemot vērā A.Borovkova personiskās biznesa saiknes ar A.Lembergu, kā arī faktu, ka Ā. Meikališa ir bijusi A.Šlesera vadītās Latvijas Pirmās partijas virzītā lešķlietu ministra kandidāte 2002. gadā.”

17. Papildināt ziņojumu ar punktu 2.3.6. šādā redakcijā:

“Atsevišķu uzaicināto personu (Imanta Liepiņa, Jura Paidera, Edgara Jansona) uzaicināšana uz komisijas sēdēm nebija koleģiāli komisijas deputātu apspriestais lēmums. I.Liepiņa un J.Paidera paustais (tostarp patiesībai neatbilstoša informācija) raisīja publiskas šaubas par I.Sudrabas mērķiem, uzaicinot viņu komisijas sēdi..”

18. Ziņojuma 2. daļā nepieciešams iekļaut īsu Komisijas darbības un tās darbībā konstatēto problēmu izklāstu.

3.daļa. Šajā lietā esošā informācija par iespējamu valsts nozagšanu

3.1. Komisijas veiktais faktu un viedokļu izvērtējums

19. Izteikt 3.1.1. punktu šādā redakcijā: “Komisija konstatēja, ka jēdzieni “valsts nozagšana” un “valsts sagrābšana”, lai arī lietoti akadēmiskajā vidē un saprotami, nav nostiprināti Latvijas Republikas normatīvajos aktos.”

20. Lūdzu iekļaut visu A. Judina 29. augusta prezentācijas par Valsts sagrābšanas atšifrējumu.

21. Izslēgt 3.1.3.1) punktā minēto (reference uz A.Judina teikto), jo tas ir izrauts no konteksta.

Tā vietā, skaidrojot “Valsts sagrābšanas” jēdzienu, iekļaut tekstā sekojošo:

“Tā ir parādība, tas ir fenomens, tā ir situācija, kad cilvēki izmanto valsti, valsts instrumentus, lai gūtu sev labumus, lai nodrošinātu labumus saviem draugiem, paziņām, lai veidotu sistēmu, lai sagrābtu varu. [...]Tie, kas veic šo darbību, būtībā grib veidot citu demokrātiju, kur tauta it kā balso, it kā kaut ko ievēlē, taču vara pieder nevis tautai, bet atsevišķiem cilvēkiem, kas veido tādu izskatu, ka viss ir demokrātiski. Bet pēc būtības valsts instrumenti, valsts ierēdņi, valsts likumi apkalpo atsevišķu personu privātās intereses. Un tā ir politiska korupcija, tā ir sistēmiska politiska korupcija, un korupciju mēs varam definēt kā manipulāciju ar rīcībpolitikām, institūcijām, procedūrām, ko veic politisko lēmumu pieņēmēji, ļaunprātīgi izmantojot

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

savu stāvokli, lai iegūtu, vairotu un saglabātu varu, statusu, teiksim... un citas intereses. Tā ir tā būtība.”

22. Ziņojuma 3.1.3. 3) punktā pausto aizvietot ar šādu tekstu no attiecīgās sēdes stenogrammas:

“Es saprotu arī prokuratūru, es saprotu kriminālprocesuālo standartu, cik grūti pierādīt, cik grūti tieši pierādīt, izmantojot mūsu kriminālprocesu, kur mūsu aizdomās turamie skaidro: “Mēs neko neliecināsim, jo mums ir tādas tiesības!” Cik grūti pierādīt, kur mūsu liecinieki skaidro, stāsta to pašu: “Mēs neliecināsim, jo, ja mēs sāksim stāstīt, tad mēs vairs nebūsim liecinieki, mēs būsim aizdomās turamie vai apsūdzētie!” Es saprotu! Un kriminālprocesam tiešām bija grūti, un saistībā ar kriminālprocesu, es uzskatu, komisijas uzdevums ir pārbaudīt, vai tika izdarīts viss iespējamais, lai atklātu šos faktus.”

23. Ziņojuma 3.1.3. 4) punktā pausto aizvietot ar šādu tekstu no attiecīgās sēdes stenogrammas: “Primārais jautājums: mums ir jāizvērtē – ir vai nav notikusi valsts nozagšana vai valsts nozagšanas mēģinājumi? Un, lai izdarītu secinājumus, kriminālprocess nav vajadzīgs. Jums katram – man un jums, ikvienam cilvēkam – ir iespēja, lasot šos materiālus, tādus secinājumus izdarīt.”

24. Izslēgt 3.1.3. 7) punktu, jo tas ir izrauts no konteksta (diemžēl, lai pieņemtu arī valstisku lēmumu, mūsu valstī brīžiem ir jāmaksā tiem, kam ir balsis).

25. Izslēgt 3.1.4. 3) punktu, jo tas ir izrauts no konteksta (“valsts sagrābšana” nav kaut kas tāds, kam pastāv tāds stingrs, nemainīgs starptautisks standarts”).

26. Apvienot 3.1.4. 6) un 3.1.4. 7) punktus (par Pasaules bankas atzinumu) un pārcelt uz augšu (kā 1.punktu attiecīgajā sadaļā, turpmākajiem mainot numerāciju).

27. Atspoguļot Lobēšanas regulējuma neesamības problemātiku (punkts 3.1.4. 22)) arī secinājumos.

3.2. Komisijas secinājumi

28. Ziņojuma 3.2.1. punktā pirms vārdiem “valsts sagrābšana” ierakstīt vārdu “atzinusi”.

29. Ziņojuma 3.2.2. punktā nav pamata rakstīt par jēdziena “valsts sagrābšana” iestrādāšanu likumos neatbalstīšanu, jo tāds ierosinājums nav bijis.

30. Izslēgt punktā 3.2.9. pausto kā nepārprotamu liekvārdību, to aizstājot ar:

“Komisija secina, ka darbības, kas tiek klasificētas kā “valsts sagrābšana”, var pastrādāt kā valsts amatpersonas, tā arī citas personas – ietekmējot valsts amatpersonu rīcību.”

31. Punktā 3.2.10. svītrot vārdus “ārējo” un “sev”. Papildus šajā punktā uzsvērt, ka

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

ekonomiskais labums nav vienīgā interese, kuru dēļ rīkojas personas, veicot valsts sagrābšanu. Papildus tam uzsvērt, ka "valsts sagrābšana" nozīmē ne tikai normatīvo aktu/lēmumu pieņemšanu, bet arī to pieņemšanas nodrošināšanu.

32. Izslēgt punktu 3.2.13. kā pašsaprotamu.

33. Punktā 3.2.14. pirmo teikumu aizstāt ar:

"Komisijas ieskatā, lai arī "valsts sagrābšana" nav tiesību aktos definēts jēdziens, tās pazīmes kriminālprocesa Nr.16870000911 operatīvās izstrādes lietas materiālos var tikt konstatētas un analizētas, tāpat tās pazīmes, kas ietilpst krimināli un administratīvi sodāmu darbību sastāvā var tikt analizētas kopsakarībā ar "valsts sagrābšanas" konceptu."

34. Punktā 3.2.15. svītrot vārdu "pat". Papildināt 3.2.15. punkta ar sekojošo teikumu:

"Valsts sagrābšana un tās centieni ir ne tikai morāli un politiski nosodāmi, bet arī var tikt sodīti saskaņā ar Krimināllikuma un Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa normām, konstatējot minētajos normatīvajos aktos paredzēto nodarījumu sastāvu."

35. Izdalīt no punkta 3.2.15. atzinumu, ka valsts sagrābšana apdraud Latvijas Republikas Satversmē nostiprinātas normas un principus un, pirmkārt, Satversme 2. pantā nostiprināto normu, kas paredz, ka Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai. Šis atzinums jāformulē kā atsevišķs galaziņojuma punkts.

36. Ziņojuma 3.2.16. punktā norādīt, ka komisija konstatē, ka analizējamās krimināllietas un operatīvās izstrādes lietas materiālos ir fakti, kas norāda, ka A.Šlesers, A.Lembergs u.c. Rīdzenes sarunas dalībnieki ir veikuši darbības, kas atbilst valsts sagrābšanas pazīmēm. Papildus tam norādīt, ka prokuratūras, KNAB u.c. tiesību aizsardzības institūciju nespēja pierādīt noziedzīgu nodarījumu sastāvu, kā arī iesaistīto prokuroru subjektīvais viedoklis par pierādījumu nepietiekamību kriminālvajāšanas uzsākšanai, nav bijis par šķērslī Komisijai konstatēt, ka vairākās kriminālprocesa un operatīvās izstrādes lietas materiālos minētās darbības ir bijušas vērstas uz valsts sagrābšanu.

37. Komisija secina, ka analizējamās krimināllietas un operatīvās izstrādes lietas materiālos ir fakti, kas norāda uz necaurspīdīgu un nedemokrātisku mediju finansēšanu caur reklāmas līgumiem.

38. Komisija secina, ka papildus problēmu veido tas, ka Latvijā likums neregulē interešu konfliktu starp mediju īpašniekiem un vadošajām partijām un politiķiem. Tāpat Komisija secina, ka ir nepieciešams noteikt likumdošanā arī patiesā labuma guvēju medijos, ja viņš ir fiziska persona, pat ja mediju īpašnieks ir akciju sabiedrība.

39. Papildināt secinājumus ar punktu 3.2.17. šādā redakcijā:

"Rīdzenes sarunās paustais sniedz norādes uz krimināli un administratīvi sodāmu darbību izdarīšanu."

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

40. Papildināt ziņojumu ar punktu 3.2.18. šādā redakcijā:

“Komisija secināja, ka “Rīdzenes sarunas” norāda uz prettiesisku valsts amatpersonu iecelšanas un atcelšanas ietekmēšanu, kas ne vien apdraud sabiedrības intereses atsevišķu lēmumu pieņemšanā, bet arī rada būtiskus draudus Latvijas Republikas Satversmē nostiprinātajam varas dalījumam, amatpersonu ievēlēšanas/iecelšanas kārtībai un Satversmes 2. pantā garantētajai varas piederībai Latvijas tautai.”

4. daļa. Faktori, kas noveda pie krimināllietas Nr. 16870000911 izbeigšanas pirmstiesas izmeklēšanas stadijā

4.1. Komisijas uzklauštie viedokļi un konstatētie fakti

41. Ziņojuma 4.1.1. punktā iekļautais neatbilst patiesībai. Ņemot vērā, ka daļa no Komisijas locekļiem nav iepazinušies ar Krimināllietas, bet daļa – ar operatīvās lietas materiāliem, nevar apgalvot, ka visa komisija ir iepazinusies ar kriminālprocesa un Operatīvās lietas materiāliem. I.Sudrabai vēl aizvien nav bijusi iespēja iepazīties ar operatīvās lietas materiāliem, bet I.Pimenovs 18. septembra sēdē atbildot A. Judinam norādīja, ka “Mani interesē vairāk operatīvā lieta nekā krimināllieta, jo es domāju, ka krimināllietu jūs komisijas vārdā papētīsiet vēl labāk par mani. Es pilnīgi jums uzticos. [...] Tas nav mans pienākums – lasīt krimināllietu.[...] Es pilnībā uzticos katra komisijas locekļa kompetencei un ceru, ka mūsu komisija līdz ar to būs ļoti veiksmīga savās darbībās turpmāk.” Komisijas ziņojumā ir svarīgi norādīt kādā apjomā komisijas locekļi ir iepazinušies ar Krimināllietas un kādā – ar Operatīvās lietas materiāliem, jo tikai tas dod pamatu atzīt Komisijas slēdzienu par pamatotu. Līdz ar to lūdzu izteikt punktu 4.1.1. šādā redakcijā:

“Lai izvērtētu Kriminālprocesa pirmstiesas stadiju, daļa no Komisijas locekļiem iepazinās ar Operatīvās lietas un Kriminālprocesa materiāliem.”

42. Precizēt 4.1.2. punktā jāatspoguļo notikumu un faktu attīstība, kas galaziņojuma projekta redakcijā neatbilst īstenībai. (Ņemot vērā Operatīvās lietas datu statusu, nevaru precīzāk norādīt un raksturot šo neatbilstību.)

43. Ziņojuma 4.1.3. punktā precizēt operatīvo darbību un pirmstiesas izmeklēšanas termiņi.

44. Ziņojuma 4.1.4. 1) punktā atzīmēt minētās pārbaudes rezultāti, vai jānorāda, kādā stadijā tā ir.

45. Ziņojuma 4.1.4. 3) punktā atzīmēt minētās resoriskās pārbaudes rezultāti vai jānorāda, kādā ir tās stadija.

46. Punktā 4.1.5. ierakstīt ziņotāja vārdu un amata nosaukumu.

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

4.2. Komisijas secinājumi

47. Punktā 4.2.1. otro teikumu aizstāt ar:

“To ievērojot, Komisija uzsver, ka kriminālprocesu, sevišķi tādu, par kuriem ir radusies lielāka sabiedriskā interese, izbeigšana pirmstiesas izmeklēšanas stadijā ir nevēlama, un ja tāda tiek darīta, tai ir jābūt pietiekami pamatotai, tostarp publiskajā komunikācijā.”

48. Izteikt 4.2.2. punktu šādā redakcijā:

“Komisijai nav izdevies konstatēt faktus, kas pierādītu, ka Kriminālprocesa izbeigšanas pirmstiesas stadijā tika saistīta ar politiska vai cita rakstura prettiesisku ietekmēšanu attiecībā uz Kriminālprocesa virzītājiem. Vienlaikus ir noskaidrots, ka KNAB darbinieku un KNAB vadītāja konflikti un ar tiem saistītās KNAB darbinieku atļaušanas, atstādināšanas no pienākumu pildīšanas, ka arī KNAB darbinieku darba pamešana pēc pašas gribas, traucēja Kriminālprocesa gaitu un negatīvi ietekmēja tā kvalitāti. Neraugoties uz acīmredzamām iestādes darbu ietekmējošām kadru politikas problēmām KNABā, to risināšana tika novilcināta.”

49. Izteikt 4.2.3. punktu šādā redakcijā:

“Komisija ir konstatējusi, ka gan Augstākās tiesas pozīcija, kas formulēta AT Senāta judikatūrā, gan Ģenerālprokuratūras viedoklis, kuru prezentēja prokurors M.Leja, neļauj efektīvi piemērot Krimināllikuma 300.pantu, kas paredz atbildību par nepatiesu liecību sniegšanu, kriminālprocesā. Apjomīgās lietās, kuru izmeklēšana un iztiesāšana prasa daudz laika, personu saukšana pie kriminālatbildības par nepatiesu liecību sniegšanu, ja piekrist Augstākās tiesas un prokuratūras pozīcijai, nav iespējama. Ņemot vērā, ka problēmas ar KL 300.panta piemērošanu ir saistīti ne tikai daudz ar tiesību normas formulējumu, bet tās interpretāciju, Krimināllikumā jāizdara grozījumi, kas nepārprotami norādītu, ka personas saukšanai pie kriminālatbildības par nepatiesu liecību sniegšanu nav obligāti jāgaida brīdis, kad stāsies spēkā galīgais nolēmums konkrētajā kriminālprocesā.”

50. Ziņojuma 4.2.4. punkta otro un trešo teikumu aizvietot ar teikumu šādā redakcijā:

“Saskaņā ar Prokuratūras likuma 23. panta pirmo daļu Ģenerālprokurors vada un kontrolē prokuratūras darbību. To ievērojot, ģenerālprokurors ir atbildīgs par prokuratūras darbības organizāciju un tā pienākums veicināt prokuratūras un atsevišķo prokuroru efektīvu pienākumu izpildi kriminālprocesā. Konstatējot, ka pastāv juridiskie, finansiālie, materiālie vai citi apstākļi, kas traucē/nesekmē efektīvu kriminālprocesa norisi, Ģenerālprokurora pienākums ir aktīvi rīkoties, ierosinot grozījumus normatīvajos aktos, nodrošinot efektīvu prokuroru darbu kriminālprocesa, risinot citas konstatētas problēmas.”

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

51. Ņemot vērā, ka Komisija nav tiesīga prasīt kriminālprocesa uzsākšanu gadījumā, kur prokuratūra nesaskata noziedzīgu nodarījumu sastāvu. Turklāt nav pamata norādīt uz Komisijas nekompetenci, jo tai ir sava kompetence, kas atšķiras no KNAB un prokuratūras kompetencēm. Kārtējais ierosinājums Ģenerālprokuratūrai izvērtēt ģenerālprokuratūras prokuroru rīcību kriminālprocesā nevar dot rezultātu, jo Komisijas sēdēs bija iespējams redzēt, ka gan uzraugošais prokurors M.Leja, gan ģenerālprokurors Ē.Kalnmeiers neatzina prokuratūras neizdarības analizējamajā kriminālprocesā un nav pamata uzskatīt, ka kaut kas var mainīties, uzsākot vēl vienu pārbaudi. Komisijas uzdevums ir nevis aicināt veikt vēl vienu pārbaudi, bet novērtēt KNAB izmeklētāju un prokuroru darba kvalitāti kriminālprocesā. Līdz ar to lūdzu izslēgt punktu 4.2.5, jo kriminālprocesa uzsākšanai ir jābūt juridiskam pamatam, nevis politiskam rīkojumam par tā uzsākšanu. Turklāt punktā minētais izvērtējums nekad nav bijis Komisijas uzdevumu klāstā.

52. Izteikt punktu 4.2.6. šādā redakcijā:

“Komisija atbalsta tāda tiesiska regulējuma izstrādi, kas nodrošinās iespēju publiskot kriminālprocesos iegūto informācija, ja tāda publiskošana ir sabiedrības interesēs. Komisija ierosina izdarīt grozījumus Kriminālprocesa likumā un citos normatīvajos aktos, kas nodrošinātu iespēju kriminālprocesā neiesaistītām personām iespēju iepazīties ar kriminālprocesa materiāliem, kā arī šo materiālu anonimizētu publiskošanu, ja tas atbilst sabiedrības interesēm.”

53. Papildināt gala ziņojumu ar 4.2.7. punktu šādā redakcijā:

“Komisija secina, ka Kriminālprocesa izbeigšana pirmstiesas izmeklēšanas stadijā noteica KNAB izmeklētāju un uzraugošā prokurora dažādo izpratņu par iespējams izdarīto noziedzīgo nodarījumu pierādīšanas iespēju un pierādījumu pietiekamību. Saskaņā ar KPL 124.panta piekto daļu “Pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par to esamību vai neesamību.” Komisija secina, ka analizējamajā kriminālprocesā uzraugošais prokurors, kā nosacījumu kriminālvajāšanas uzsākšanai formulējis tādas prasības pēc pierādījumiem, kuri ir daudz augstāki par vispārārstīto pierādīšanas standartu, kas bija viens būtiskiem iemesliem, kuru dēļ kriminālprocess tika izbeigts.”

54. Papildināt gala ziņojumu ar 4.2.8. punktu šādā redakcijā:

“Komisija secina, ka kriminālprocesa kvalitāti negatīvi iespaidoja starpinstitucionālās sadarbības neefektivitāte un valsts institūciju atteikšanās līdzdarboties tādu faktū un apstākļu noskaidrošanā, kuriem ir nozīme kriminālprocesā. Komisija konstatēja, ka I. Sudrabas vadītā Valsts kontrole vairākkārtīgi ir atteikusi KNAB lūgumiem pēc palīdzības izmeklēšanā:

15.09.2010	KNAB jautā vai ir veikta revīzija AirBaltic un ja nē, tad vai ir plānota	06.10.2010	VK atbild noraidoši
------------	--	------------	---------------------

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

27.12.2010	KNAB lūdz VK veikt revīziju AS Air Baltic Corporation 2011. gadā	13.01.2011	VK atbild noraidoši
03.10.2011	KNAB lūdz VK nekavējoties uzsākt revīziju AS Air Baltic Corporation	07.10.2011	VK atbild noraidoši
11.11.2011	KNAB lūdz iekļaut 2012. gada revīziju plānā revīzijas veikšanu AS Air Baltic Corporation	28.11.2011	VK atbild noraidoši

Komisijas ieskatā ir apsverami likumu grozījumi, ar kuriem valsts iestādēm (piemēram, Valsts Kontrolei) uzliktu par pienākumu iespēju robežās sniegt atbalstu izmeklēšanas iestādēm.”

55. Papildināt gala ziņojumu ar 4.2.9. punktu šādā redakcijā:

“Komisija secina, ka KNAB sadarbība, tai skaitā savstarpēja informācijas apmaiņa, ar citām izmeklēšanas un uzraudzības iestādēm (DP, SAB, NINLLD, VID), nav notikusi vai ir notikusi nepietiekamā apmērā, kas, iespējams, ir ietekmējis pierādījumu bāzi un bijis viens no iemesliem kriminālprocesa izbeigšanai pirmstiesas izmeklēšanas laikā.”

56. Papildināt secinājumus ar punktu 4.2.10. šādā redakcijā:

“Komisija konstatē, ka atsevišķi izmeklēšanas virzieni, uz kuriem ir pietiekami skaidras norādes operatīvās izstrādes lietas materiālos, nav bijuši izmeklēti.”

57. Papildināt secinājumus ar punktu 4.2.11. šādā redakcijā:

“Komisija secina, ka ir izvērtējams regulējums, kas nosaka atbildību un tās noteikšanu par nepatiesu liecību sniegšanu, jo plašu kriminālprocesa ietvaros ir ļoti liela iespējamība, ka atbildība par nepatiesu liecību sniegšanu nav piemērojama noilguma iestāšanās dēļ, jo nepatiesas liecības sniegšanas fakts ir konstatējams tikai pēc procesa pabeigšanas.”

58. Papildināt secinājumus ar punktu 4.2.12. šādā redakcijā:

“Komisija secina, viens no faktoriem, kas varēja ietekmēt Krimināllietas izbeigšanu pirmstiesas izmeklēšanas stadijā bija arī atalgojuma sistēmas īpatnības izmeklēšanas iestādēm konkurējot savā starpā par kvalificētākajiem kadriem.”

59. Papildināt ziņojumu ar punktu 4.2.13. šādā redakcijā:

“Komisija secina, ka kriminālprocesa ietvaros bija liecinieki, kas pilnībā atteicās sniegt liecības, motivējot to, ka liecību sniegšana viņiem var kaitēt. Izmeklētāji gribēja uzdot jautājumus, kas neskar nedz pratināmo, nedz viņa tuviniekus, tomēr saņēma totālu atteikšanos liecināt. Neskatoties uz to, prokuratūra neuzsāka procesu par izvairīšanos liecināt.”

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

5. daļa. Publiskajā telpā izskanējušās informācijas atbilstība krimināllietas Nr. 16870000911 materiāliem

5.1. Komisijas uzklauštie viedokļi un konstatētie fakti

60. Lūdzu nodrošināt Komisijas deputātiem iespēju iepazīties ar Galaziņojuma 5.1.7 punktā iekļaujamo saturu, kurš nav iekļauts Galaziņojuma projektā [*KNAB atbildes uz Komisijas jautājumiem*].

61. Papildināt ziņojumu ar punktu 5.1.8 šādā redakcijā:

“Komisijas 2017. gada 9. oktobra sēdes atklātajā daļā A. Judins paskaidroja:

“Nu, es vienkārši paņēmu publicēto tekstu, paņēmu krimināllietas tekstu un vēl noklausījos. Un ko es dzirdēju un redzēju? Ka saturs ir viens un tas pats, bet viens cilvēks atšifrēja, nu, ar dažādām niansēm... komatus salika, piemēram, citādāk vai, teiksim, tur kaut kādas skaņas citādāk... Cits – ar savu izpratni... Un atbilstību es redzu. Es vienkārši... es, nu, tā ar pirkstu sekoju un redzu – viens un tāds pats teksts ir, teiksim tā.””

5.2. Komisijas secinājumi

62. Izteikt punktu 5.2.1. šādā redakcijā:

“Iepazīstoties ar Kriminālprocesa un Operatīvās izstrādes lietas materiāliem, Komisija secināja, ka nav pamata apšaubīt, ka publicētās *Rīdzenes sarunas* veido daļu no Kriminālprocesa materiāliem un Operatīvās izstrādes lietas materiāliem.”

63. Izslēgt punktu 5.2.2., jo tajā minētais neattiecas uz izskanējušās informācijas atbilstības krimināllietas materiāliem jautājumu.

Tā vietā 5.2.2. punktu izteikt šādā redakcijā:

“Komisija secināja, ka žurnālā “lr” publicotās sarunas veido žurnālistu veikti audioierakstu atšifrējumi, kuru saturs atbilst KNAB rīcībā esošo audioierakstu saturam.”

6.daļa. Saistībā ar krimināllietu Nr. 16870000911 izskanējusī informācija par iespējamu valsts nacionālās drošības apdraudējumu un atsevišķu personu iespējamu darbību citu valstu interešu labā, tostarp iespējamu nelikumīgu uzturēšanās atļauju un citu dokumentu izsniegšanas ietekmēšanu, kā arī potenciālie riski cilvēkiem un videi

6.1. Komisijas uzklauštie viedokļi un konstatētie fakti

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

64. Izslēgt punktu 6.2.1., jo Komisijai nav pamata izdarīt šādus secinājumus.

65. Izteikt punktu 6.2.3. šādā redakcijā:

“Lai arī Komisija nav veltījusi pienācīgu uzmanību riskiem, kurus iespējami radīja ķīmisko kravu terminālu būvniecība Kundziņsalā, kā arī nav aicinājusi uz sēdēm ekspertus, kuri varētu sniegt par šo jautājumu papildus informāciju, Komisija konstatē, ka Rīdzenes sarunās minētā ķīmisko kravu termināļa būvniecība ir bijusi saistīta ar Rīdzenes sarunu dalībnieku ekonomiskām interesēm, kas varētu būt pretrunā ar sabiedrības interesēm un vides aizsardzību. Komisijā arī konstatē, ka Rīdzenes sarunu dalībnieki ir veikuši darbības, lai novērstu iespējamus šķēršļus termināļa projekta attīstībai, t.sk. iesaistot un ietekmējot Rīgas domes amatpersonu rīcības.”

66. papildināt ziņojumu ar punktu 6.2.4. šādā redakcijā:

“Komisija vērs uz uzmanību, ka valsts sagrābšanas gadījumā, proti, kad amatpersonu rīcību nosaka vēlme gūt personisku labumu, nevis motivācija pieņemt lēmumus sabiedrības interesēs, potenciāli rada riskus gan cilvēkiem, gan videi.”

7.daļa. Informācija, kas norāda uz iespējamiem Satversmes pārkāpumiem un, iespējams, prettiesisku manipulāciju ar sabiedrisko viedokli, izmantojot masu informācijas līdzekļus

7.2. Komisijas secinājumi

67. Izteikt ziņojuma 7.2.1. punktu šādā redakcijā:

“Kaut gan Krimināllikums neparedz atbildību par prettiesisku masu saziņas līdzekļu ietekmēšanu un apzināti maldinošas un patiesībai neatbilstošas informācijas paušanu masu saziņas līdzekļos nolūkā manipulēt ar sabiedrisko viedokli, minētie nodarījumi vērtējami ka liels drauds demokrātiskajai valsts iekārtai. To ievērojot, komisija uzskata, ka ir jāgroza Krimināllikums, paredzot atbildību par žurnālistu uzpirkšanu vai citādu ietekmēšanu, kā arī par apzinātām manipulācijām ar sabiedrisko viedokli, izmantot masu saziņas līdzekļiem.”

68. Izteikt punktu 7.2.2. šādā redakcijā:

“Komisija konstatē necaurspīdību laikraksta “Diena” īpašnieku maiņas darījumos un Komisijai ir pamats uzskatīt, ka atsevišķi laikraksta Diena īpašnieki (V.Koziols, Roulendu ģimene) nav bijuši patiesā labuma guvēji uzņēmumā. Komisijai ir pamats secināt, ka laikraksta “Diena” patiesie īpašnieki un patiesie labuma guvēji nebija norādīt publiskajos reģistros kā uzņēmuma īpašnieki.

69. Izteikt punktu 7.2.3. šādā redakcijā:

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu

“Komisija konstatē arī notikušus konkrētus faktiskus laikraksta “Diena” redakcionālās neatkarības apdraudējumus, prettiesisku šī laikraksta rakstu satura ietekmēšanu, iejaušanos kadru politikā un cita veida manipulācijas ar sabiedrisko viedokli, izmantojot laikrakstu “Diena”.”

70. Punktā 7.2.4. minēto, kas neattiecas uz komisijas uzdevumiem, aizvietot ar:

“Papildus komisija konstatē, ka Latvijā ir vairāki mediji, kas nepilda objektīvas žurnālistikas uzdevumus, bet kalpo politiķu publisko attiecību veidošanas uzdevumiem, jo sevišķi reģionālo mediju segmentā.”

71. Veikt nepieciešamos gramatikas un stila kļūdu labojumus.

Ar cieņu,

Andrejs Judins
Saeimas deputāts

Vēstule parakstīta ar drošu elektronisko parakstu